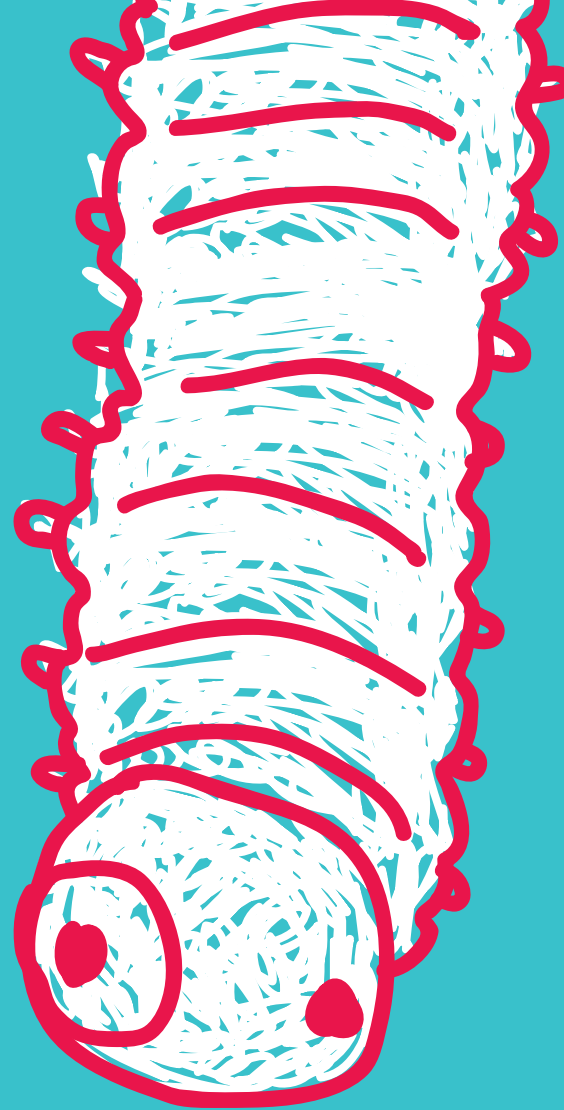

VIEZE
BEESTJES
&
GROENE
VINGERS

Het gaat hier niet over de ongerepte wildernis. Met natuur bedoelen we het groen en de beestjes in de buurt. Zomaar een beekje met wat gras op de oevers, enkele bomen die samen een klein bosje vormen, stenen in het gras waaronder honderden insecten huizen... Deze natuur kan je overal in België vinden. De natuur, die we opnieuw moeten leren waarderen, wordt door volwassenen vaak over het hoofd gezien. Kinderen weten die natuur wel nog te appreciëren.

HET BELANG VAN SPELEN IN DE NATUUR VOOR DE ONTWIKKELING VAN KINDEREN

Spelen in de natuur draagt bij tot de ontwikkeling van kinderen, zowel op emotioneel, intellectueel als sociaal vlak.

Kinderen zijn veel creatiever wanneer ze in de natuur spelen. De verschillende aspecten van de natuur, zoals een beekje, een boom... nodigen kinderen uit om zelf iets te verzinnen. Bij het verkennen en doorzoeken van de natuur gebruiken kinderen al hun zintuigen. Op deze manier verzamelen ze informatie. Door de verschillende aspecten van de natuur wordt hun vindingrijkheid, creativiteit en verbeelding gestimuleerd. Ze gaan steeds op zoek naar nieuwe speelelementen en hun nieuwsgierigheid wordt aangescherpt.

Bij het bouwen van een boomhut of een kamp maken kinderen niet zomaar een muur of een afdak. Ze leren de juiste materialen kiezen, gereedschap gebruiken, een plan uitvoeren in verschillende stappen... Dit alles met behulp van natuurlijke materialen, zoals takken, boomstronken, modder, bloemen... Ruw materiaal waaraan ze zelf betekenis en vorm geven. Kinderen genieten van dingen maken met dergelijke materialen en van het zoeken naar elementen die bij hun ideeën passen. Ze doen een beroep op hun verbeeldingskracht en inventiviteit; hun fantasie wordt geprikkeld. Zo leren ze problemen oplossen en worden ze zelfstandiger.

Kinderen die met vriendjes in de natuur een kamp bouwen, maken veel mee. Daar worden ze weerbaarder door. De natuur is een laboratorium waar ze dingen kunnen ontdekken en ermee experimenteren. Dat draagt bij tot een optimale ontwikkeling. Daarnaast leren kinderen die samen een constructie bouwen op een speelse manier samenwerken.

DE REALITEIT: KINDEREN EN DE NATUUR VANDAAG

Kinderen worden vandaag gezien als de webgeneratie. Uren brengen ze door achter het computer- en tv-scherm. Dat is een verarmde ervaring, omdat enkel de visuele zintuigen worden aangesproken. Door het aantrekkelijke digitale aanbod raken kinderen en jongeren vervreemd van hun eigen omgeving. De kinderen van vandaag kennen de natuur rondom hen niet.

De natuur is een concept geworden. Het is iets abstracts op een poster in de klas of in een documentaire van National Geographic. Kinderen komen via de school wel nog in aanraking met de natuur, maar meestal op een negatieve manier. Het gaat dan over de opwarming van de aarde, milieuvervuiling... Hierdoor denken kinderen dat ze alles weten over de natuur. Ze leren op school en via de computer dat ons milieu bedreigd is. Dit negatieve beeld zorgt ervoor dat kinderen bang zijn om iets fout te doen. Ze krijgen dus een misvormd beeld en durven niet meer met of in de natuur te spelen omdat ze in de media en op school niets anders horen dan milieuproblemen. Nergens krijgen kinderen de boodschap mee dat de natuur een bron van schoonheid en vreugde is. Dit is nochtans essentieel om liefde te ontwikkelen voor de magische wereld van de natuur.

Ons onderwijs draait vooral om het vergaren van kennis. Kinderen bezitten alleen maar kennis over de natuur; de beleving ontbreekt. Door een gemis aan beleving gaan kinderen niet meer houden van de natuur. Je kan pas van de natuur houden als je er van jongs af in en mee bezig bent. En het is belangrijk dat kinderen leren houden van de natuur. De kinderen van nu zijn namelijk de volwassenen die in de toekomst zullen moeten strijden om bedreigde diersoorten en landschappen te redden. Dat engagement begint bij het kleine, intieme contact in hun nabije omgeving. Dit contact met het kleine is nodig om het grote te kunnen waarderen.

Kinderen moeten dus weer in contact komen met de natuur van om de hoek. Het zou spijtig zijn mochten zij geen speciale plekjes hebben waarover ze kunnen vertellen aan hun toekomstige kinderen en kleinkinderen. Ieder van ons heeft wel zo'n 'special place', een plek in de natuur waaraan we mooie herinneringen hebben.

AANTREKKINGSKRACHT VAN GROEN EN BEESTJES OP KINDEREN

Door de vele speelaanleidingen die in de natuur aanwezig zijn, worden kinderen ertoe aangetrokken. Een terrein met hoogteverschillen en een afwisseling tussen open plekken en dichte begroeiing is zoveel leuker om in te spelen dan een klassieke speeltuin. Het zorgt ervoor dat kinderen steeds nieuwe dingen kunnen ontdekken, elkaar kunnen besluipen, verstopperdje spelen... Het terrein biedt kinderen ook de mogelijkheid om zich rustig terug te trekken en alles van een afstandje te bekijken.

Naast groene plekken in de omgeving hebben ook dieren een aantrekkingskracht op kinderen. Heel wat kinderen hebben van jongs af een huisdier waarvoor ze leren zorgen. Ze bouwen een vriendschapsrelatie op met hun huisdier. De liefde die jonge kinderen geven, krijgen ze in veelvoud terug. Deze huisdieren vormen natuurlijk maar een klein onderdeel van het dierenrijk. Kinderen kennen heel wat andere dieren niet. Ze staan ervan versteld hoeveel insecten er onder een steen leven. Het is belangrijk dat kinderen dit al spelend ontdekken, zodat ze weten dat we niet alleen zijn op de wereld.

NATUUR EN HET JEUGDWERK

In de jeugdvereniging komen kinderen gelukkig wel nog in contact met groen en beestjes. Welk spel is er leuker dan een bosspel? Wie durft er beweren dat hij in zijn kindertijd nooit met insecten heeft gespeeld bij de jeugdvereniging? Ervaringen uit je kindertijd in en met de natuur blijven je lang bij. Een jeugdvereniging biedt kinderen een veilige omgeving om op een ontdekkende manier te spelen in de natuur. Door die activiteiten buiten hun eigen tuin komen kinderen in contact met onbekende plekjes in hun dorp of stad. Lokale jeugdwerkers kunnen kinderen dus weer naar het groen en de beestjes in hun nabije omgeving leiden.

Maak van je eigen speelterrein een groen avontuur en breng de natuur dichterbij! Dat kan op een eenvoudige manier, door gebruik te maken van verschillende milieuvriendelijke materialen.

EN MOGEN WE NOG EENS STOUT DOEN?

Mogen wij hier ook heel even moreel incorrect zijn en ongehoorde dingen verklappen (die iedereen toch al weet)? Nee, dat doen we niet – dat hoort namelijk niet. En we geven dus ook geen voorbeelden, zoals plassen tegen een pisbloem (of tegen netels, of tegen een boom: wordt die daar ziek van?), of een tak afbreken, of kikkers opblazen, of vleugels en/of poten van insecten uittrekken, of insecten opsluiten in glazen potjes (maar iedereen heeft dat wel eens gedaan, en iedereen vond dat ook wel leuk). Maar: daar hebben we het hier dus niet over, want dat hoort niet. ☺

OOIT AL GEHOORD VAN? BEELDBUISKIND SCHARRELKIND ACHTERBANKGENERATIE WEBGENERATIE

"Leer je kindje al vroeg kennismaken met dieren. Zo leert het de gevaren wanneer het zijn vingertje uitsteekt, wanneer het de dieren eten geeft en wanneer het dieren afschrikt of ophitst."
(Raad van Kind & Gezin aan jonge ouders)

INSPIRATIEHOEKJE

www.natuurenbosspel.be

Ben je op zoek naar een leuk bosspel? Neem hier dan zeker een kijkje.

www.plattelandsklassen.be

Wil je meer te weten komen over het platteland? Op deze website vind je enkele leuke educatieve spellen om met kinderen de rijkdom van het platteland te ontdekken.

<http://speelgroen.lne.be>

Richt de omgeving van je jeugdlokaal op een natuurvriendelijke manier in. Breng met andere woorden de natuur naar je jeugdlokaal. Op deze website vind je meer informatie omtrent het project Speelgroen.

www.steunpuntjeugd.be/bosennatuur

Steunpunt Jeugd verzamelt alle info over bos en natuur voor jeugdwerkers.

Boeken en bundels

Naast websites bestaan er ook enkele boeken en bundels omtrent het thema. Enkele suggesties:

'Jeugd bij bosjes'

Een inspiratieboek met ideeën voor de aanleg en de inrichting van speelgroen.

'Het Kiekebosboek'

Een praktisch handboek voor bosvriendelijk spelen.

'Buiten Benen'

Een handboek voor natuurvriendelijk spelen.

'Het laatste kind in het bos'

Boek van Richard Louv dat gaat over hoe we onze kinderen weer in contact kunnen brengen met de natuur.